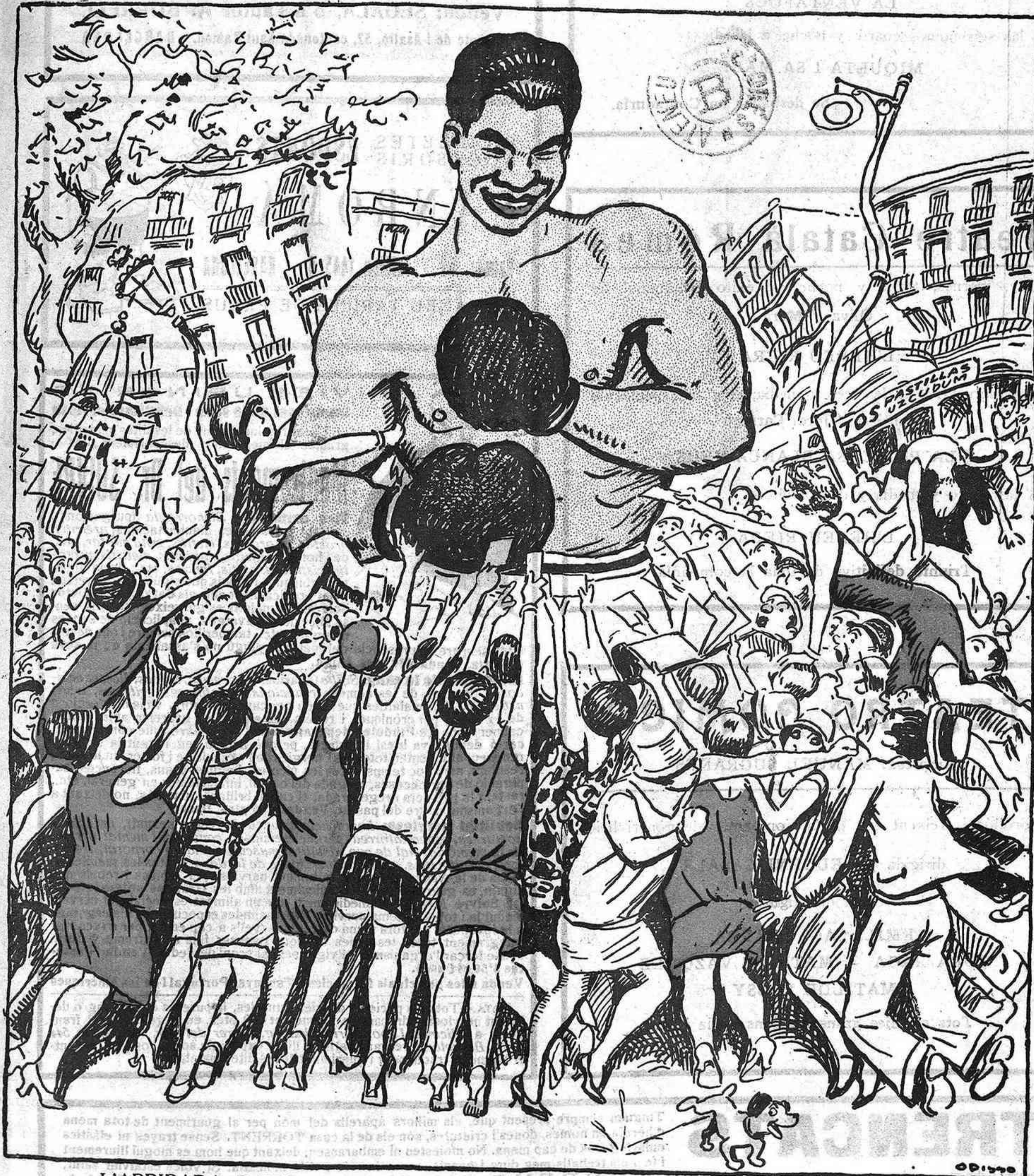

Barcelona, 20 d'abril de 1928

L'Esquella de la Torratxa

ANY LI - Núm 2548 - 15 cts. - Atrassats 30

L'ARRIBADA D UZCUDUN

— Ves si mai l'han fet a cap savi una arribada com la meval

TEATRE CATALÀ "NOVETATS"

Hoy, tarde y noche, el formidable éxito de Pous i Pagés

MARIA LLUISA I ELS SEUS PRETENDENTS

Mañana, noche, en honor y beneficio de Maria Morera

MIQUETA I SA MARE y PESSIGOLLES

Domingo, a las tres y media:

LA VENTAFOSCS

A las seis menos cuarto y noche, a las diez:

MIQUETA I SA MARE

Se despacha en Contaduría.

Teatre Català Romea

Hoy, viernes, tarde y noche, el éxito fenomenal de

Oliva y Mora

L'HEREU RIERA

Domingo, tarde, a las tres y media, el gran espectáculo infantil de "Jordi Carnigó"

LA PRINCESA BLANCA-NEUS

A las cinco y media y diez noche:

L'HEREU RIERA

Triunfo definitivo de toda la compañía

TEATRO COMICO

Empresa: MANUEL SUGRAÑES

Sorollós i creixent èxit de la Companyia de gèneri líric

dirigida per EUGENI CASALS

en la que figuren

EMILI SAGI - BARBA

CORA RAGA - MATILDE VAZQUEZ

MATILDE ROSSY

Tots els dies grans funcions tarda i nit

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,

CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

Mai les càpsules peruvianas Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les BLE-NORRAGIES (purgacions) GONORREES i tots els altres FLUIXOS de les vies urinaries, per CRONIQUES que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: SEGALA, o a l'autor A. BORRELL

Compte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMA

Balmes. 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

VIES URINARIES Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sem pre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva m. laltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres vari-coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen reg nerant la sang, la renoven, augmenten totes les nergies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòrrica* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinaries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen desentenciment, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

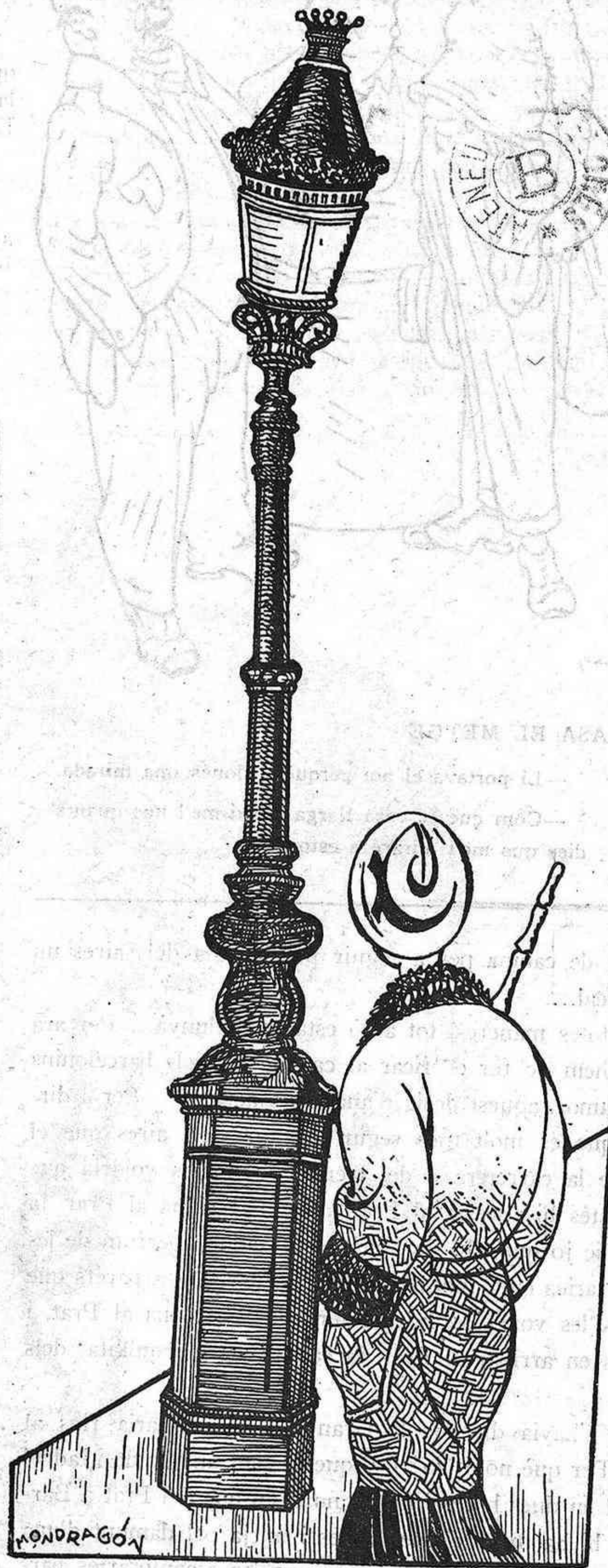
BARCELONA AERODROM

l'altre dia tinguérem el gust de fer el viatge de Madrid a Barcelona en un aeroplà dels de la "Ibèria". A les nou del matí preniem cafè amb llet a la Porta del Sol i a les dotze i mitja fèiem el nostre *cock-tail* habitual a un cafè de la Plaça de Catalunya. En menys de dues hores i mitja pasàrem del centre de Castella a la Mediterrània. Ni es pot anar més de pressa, ni amb més seguretat. Un avió és una cosa molt més segura que un tren i que un automòbil. El tren només té una màquina, l'automòbil, només un motor i un aeroplà en té tres de motors. Però no és d'això del que vull parlar. Del que tinc interès en parlar és del gran port aeri que ha d'ésser Barcelona.

Per sort, al costat de Barcelona hi ha aquest pla que es diu Prat i on la gent de casa nostra, poc a poc, ha anat fent un campament civilitzat. Pel Prat hi ha passat el mariscal Petain, l'ex President del Consell de Ministres de França M. Painlevé; pel port del Prat hi han passat gent de tota mena camí de l'Àfrica, i ara, des de què s'ha fomentat l'aviació peninsular, la gent que va i torna de Madrid, la gent que s'embarca per anar a Marsella, etc... Això vol dir que a Barcelona ditre de poc serà, en la carta geogràfica d'Europa, un dels punts més civilitzats i més guaitats amb interès, donat que per Barcelona han d'entrar les gents d'Europa que volen veure en la península o dirigir-se cap a l'Àfrica i d'allà a Amèrica, etc...

No saltres, la gent de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, no podem deixar de veure amb amor aquesta volada, així, així, volada que pren la ciutat que si fins ara ha estat mestressa de la terra, ho serà ben aviat de l'aire. Barcelona, port d'aire, aeròdrom internacional... De seguida cal cercar capitals per a construir un "Hotel Thermius" al Prat; etc., on la gent pugui estar-hi unes hores mentre els aeroplans s'aturen als seus peus i canvien els

ELS FANALS DE LA RAMBLA

—No, doncs no són tan lletjos com això. Fins fan claror i tot... encara que no veiem res.

A CASA EL METGE

—Li portava el noi perquè li donés una mirada.

—Com que és cosa llarga, deixi-me'l uns quants dies que me'l miraré a estones.

viatgers de cabina per a seguir per la ruta dels aires un camí ideal...

De totes maneres, tot això està molt llunyà... Per ara el que hem de fer es ficar al cap de tots els barcelonins aquest amor, aquest desig d'anar amb aeroplà... Per a dirlos-hi que és molt més segur el camí dels aires que el camí de la carretera o del tren... Jo només voldria que tots vostès hi anessin al Prat... De Barcelona al Prat, ja els hi dic jo que s'hi divertirien amb aquell perfum de les escombraries ciutadanes, aquella porqueria feta parets que hi ha a les vores de la carretera de Barcelona al Prat, i després en arribar al Prat, la calma i la tranquil·litat dels aires...

No s'havia dit que la Gran Via hi arribaria fins al Prat? Per què no es fa? Cal que la gent que ve de Madrid al Prat en dues hores i mitja, no trobi que del Prat a Barcelona hi ha més de dues hores i mitja pel damunt d'una carretera que trontolla i en mig de les escombraries barcelonines.

FRANCESC MADRID

A CAV D'ORELLA

CALVICIE I POESIA

Un dels nostres poetes actuals, més calbs, oí un dia que deien a la seva vora que un savi americà havia calculat que l'home tenia per terme mig 100.000.000 de cabells. El poeta, mirant-se de reüll a un espill, protestà:

—Quina exageració!

* * *

El mateix poeta era un dia a la barberia. El perruquer acabava d'afaitar-lo. Decantant-se servicial—el poeta dona bones propines—preguntava:

—Una fricció?

I el poeta ràpid:

—On?

GLOSARI

LA INSOLENCIA DEL LUXE

Avui, com mai, l'espectacle del món esfereïria a homes com Jesús de Galilea, com Francesc d'Assís. Mai com avui havia tingut el luxe tanta insolència. A les platges de Deaville i de Biarritz algunes dones han lluit, l'estiu passat, maillots teixits amb perles autèntiques. El baró de Rohsdchild regalà un bidet d'or macís a una amiga seva. El senyor Citroen, mentre es negava a augmentar uns pocs cèntim de jornal als seus obrers, perdia a Montecarlo, en una nit, no recordo quants cents mils francs. La gran guerra portà la més espantosa misèria a Europa. Però també hi portà el luxe més insolent, més desenfrenat...

Mentre s'ha oblidat el pobre, i se'l té allunyat com a un pestífer, el luxe triomfa per tot. El luxe porta en si la depravació, la relaxació de costums: la publicació pornogràfica, la revista del Moulin Rouge a base de nus femenins, l'ús i abús dels estupefaents, el cabaret on la consumació costa 150 francs, l'entronització de l'art (?) negroides, a base de crits, riscles i contorsions.

A Viena els artistes es morien de fam. El luxe no és, no ha estat mai amic de l'art. Alguns rics, de bona fe, no ho creuen així i confonen el car amb l'artístic. A Viena ha anat Josefina Baker, aquesta mestissa que ha triomfat en una època de decadència com la nostra. Diguem, fem constar, que el luxe exasperat només apareix en èpoques de franca decadència: recordi's la Roma de Neró i de Tiberi, el París d'abans de la Revolució.

A Josefina, que s'ha mostrat gairebé nua en la revue del Moulin Rouge i en el seu cabaret de Montmartre, l'han cantat tots els snobs, o sigui: tots els ximpls. Josefina Baker és l'idol d'una multitud de ximpls. A Viena ella s'ha presentat voltada de luxe, vestida—gairebé vestida—amb sedes i pells precioses, ornada amb plomes caríssimes i brillants i maragdes. Amb l'espectacle dels seus milions—Josefina Baker s'ha fet milionària ballant el charleston i altres balls salvatges—amb l'espectacle del seu luxe insolent, Josefina Baker escopia el rostre de la misèria.

I un artista, que amb el seu art digne, amb el seu art noble, no podia menjar, s'ha disparat un tret de revòlver

davant d'ella. Ha preferit morir a matar. Ha mort d'una manera teatral. Perdonem-li—i desitgem a la seva ànima la pau—en gràcia a la intenció, que ha estat la d'averkonyir, la de protestar, amb la seva mort, del luxe insolent que s'ha fet amo del món, mentre els artistes, els savis i els obrers, moren de fam.

VIRAI

N. B.—Senyor "Ruixim": Trobem molt raonables les seves paraules. Però L'ESQUELLA DE LA TORRATXA des de fa quatre anys està demanant cases barates i higièniques per a obrers.—V.

AQUEST NUMERO HA ESTAT

REVISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

LA LOTERIA I L'ESGLÉSIA

L'"Observatore Romano" ha desmentit la notícia d'haver-se organitzat al Vaticà una Loteria per a recaptar diners amb finalitats religioses. El desmentiment haurà tranquil·litat les consciències dels que se n'esveraven.

Tanmateix, volem dir que hi havia motiu per a esverar-se? Nosaltres no sabem veure en l'organització d'una Loteria semblant cap motiu d'esverament. De fet, sinó l'Església amb majúscula, les esglésies fa temps que empren aquest procediment. Quan una Parròquia necessita diners per a fer obres o reformes, cap procediment de recaptació dóna tants bons resultats com el de rifar una imatge pietosa. Es un esquer que atreu d'una manera segura la bossa de les dames devotes. Una imatge, en una llar que s'estimi, hi fa molts de serveis; és alhora objecte de devoció i és un delicat ornament. Adhuc quan a la casa hi ha un malalt, és de bon to encendre, als peus de la imatge, una llantieta: una llantieta petita, que no gastí gaire oli. Es una cosa que no fa mal a ningú i, a vegades, aconsé-

L'ADAGI DE SEMPRES

Per l'abril, cada gota en val mil.

gueix portar la salut a les persones enllitades. I no ens passa el compte com el metge!

I tot això pot aconseguir-se comprant un paperet groc o vermell que no val més que uns deu cèntims, o, tot el més, un ral, Quina dama, doncs, no caurà en la temptació de comprar-lo?

Direu, tanmateix, que rifar una imatge no és el mateix que rifar una quantitat de diners. Això ja pot desvetllar la cobdícia dels fidels, cosa que no és mai convenient. Anem a pams. En primer lloc, el mal que poden fer els diners pot compensar-se afegint-hi unes quantes indulgències que el deixarien completament purificat. Però, sobretot, som o no providencialistes. Si som providencialistes, no podem creure en la sort, sinó en la Providència. I aleshores, cal creure que la Providència tindrà bona cura que els diners de l'Església no caiguin a les mans d'un impiu, ans a persones assenyades, que el sabran servir o emprar-lo en bones obres. Fet i fet no ha d'ésser aquest el criteri que segueixen els rectors en rifar una imatge? Cal pensar que sinó tingués la seguretat que cau en bones mans, no la rifaria.

Així, doncs, podem mirar descansadament com l'Església actua de banquer, amb la seguretat que rifi el que rifi, sempre quedarà bé. Què no cal esperar-ne d'un estatament que s'ha rifat l'Acció Française i que ara mateix ha estat a punt de rifar-se Mussolini?

OLIVERI

ESCRITORS SANGUINARIS

Alexandre Dumas (fill) escrivia "Diana de Lys". Havia contat l'argument del drama a un dels seus amics, i feia temps que discutien una qüestió espinosa: ¿calia matar el protagonista, Pau Aubry, o era preferible una solució pacífica, burgesa, com diríem avui?

Quan el drama fou acabat, Dumas anà a veure el seu amic. No el trobà a casa, i, aleshores, encarregà al porter que li digués que ja ho tenia tot acabat i que havia matat Aubry.

Imagíneu-vos l'espant d'aquell porter quan, després de comunicar, tremolant, aquesta nova a l'amic de Dumas, li oí murmurar simplement amb aire somniador:

L'ha matat? Està bé. És el millor que podia haver fet.

L'«ESPRIT» DE TRISTAN BERNARD

Tristan Bernard, el deliciós comediògraf francès, rebé un dia la visita d'un financier, el qual li explicava els seus èxits en el món dels negocis.

—Voleu—digué Tristan Bernard—que us digui una excellent operació?

—Digueu—féu el financier.

—Compreu totes les consciències dels nostres contemporanis pel seu valer i venen-les pel valor en què s'estimen.

COM SON ELS NOSTRES ACTORS

MARIA MORERA

Maria Morera acaba d'ésser, no fa molt, honorada amb les palmes acadèmiques d'or. El seu retrat serà tramès al Museu de l'Opera de París, assenyalant-la com és l'artista més gloriosa del Teatre Català. Maria Morera és realment una gran actriu ací i ho seria a tot arreu on anés. Ho prova el seu viatge amb Maria Guerrero a través de la península.

Tanmateix, és potser una actriu una mica limitada: com molts d'altres actors catalans, és més aviat una artista intuïtiva que sàvia. No ignora l'art, els recursos dels comedians, naturalment. La seva experiència de les taulles i dels escenaris és enorme. Es pot dir que la seva llar ha estat el teatre. Però tota aquesta experiència hi és una mica en brut; li ha mancat intel·lectualitzar-la. Per això, gran actriu, només ho és quan pot exterioritzar aquells sentiments que porta a dintre. Això sí, per sort seva i del nostre teatre, aquests sentiments són sempre els més racionals, els més genuïnament nostres. Les dones estovades de la nostra menestralia; les pageses plenes de seny, de sornagueria de les nostres masies, són els personatges que ha interpretat amb més fortuna. Les dones que han tingut passions molt pures, molt netes, molt maternals, troben en ella sempre una intèrpret admirable: la seva bonhomia traspua aleshores en el seu somriure: un somriure ple de matisos, que és molt sovint el seu millor recurs expressiu; i traspua també en la seva mirada límpida, sense ombres, que deixa endevinar la seva ànima sense complicacions.

Tan nostra és Maria Morera que els defectes que podríem retreure-li són els defectes corrents a les dones de la menestralia catalana del seu temps. Un d'ells, per exemple, la tirada cap el descordament en el vestir. Maria Morera podria perfectament sortir a escena, fent de duquesa, amb una mitja groga i una altra de verda, sense donar cap importància a aquest detall. És clar que en aquest punt de vista de la deixadesa en el vestir de Maria Morera, potser s'hi ha insistit massa. I és també que els altres actors i actrius acostumen molt a pecar per la banda contrària. Quan fan un paper d'aristòcrata, el deshumanitzen tant, que sempre veieu que fan un comte o un marquès de teatre. En la majoria de les ocasions llurs gestos demanen una música d'opereta vienesa. Maria Morera reacciona fins a l'extrem oposat contra tot això. És la mateixa naturalitat i senzillesa. Sovint sembla no ésser al teatre. I arriba, fins a l'excés, a donar la sensació de què es mou i parla com si estigués a casa seva.

Maria Morera

LA SETMANA ENTRANT: ANTONI GIMBERNAT

CANÇO D'ABRIL

Ben just l'hivernada és morta
i l'espai s'omple de llum,
mès l'abril obre la porta
i ens inunda de perfum.

D'un perfum de gentilesa
que s'infiltra al nostre cor;
d'un perfum d'ubriaguesa
que ens incita vers l'amor.

Vina, doncs, dona estimada!
Sota el raig del sol, ja ardent,
vull donar-te una abraçada
que estremeixi el firmament.

I, en plena Natura, encesos
nostres llavis, amb anhel,
floriran un doll de besos
que se'n volaran al cel,

escampant plens de tendresa
per l'espai assolellat,
el perfum de gentilesa
que l'abril ens ha brindat.

J. PONS I MARTORELL

LICEU

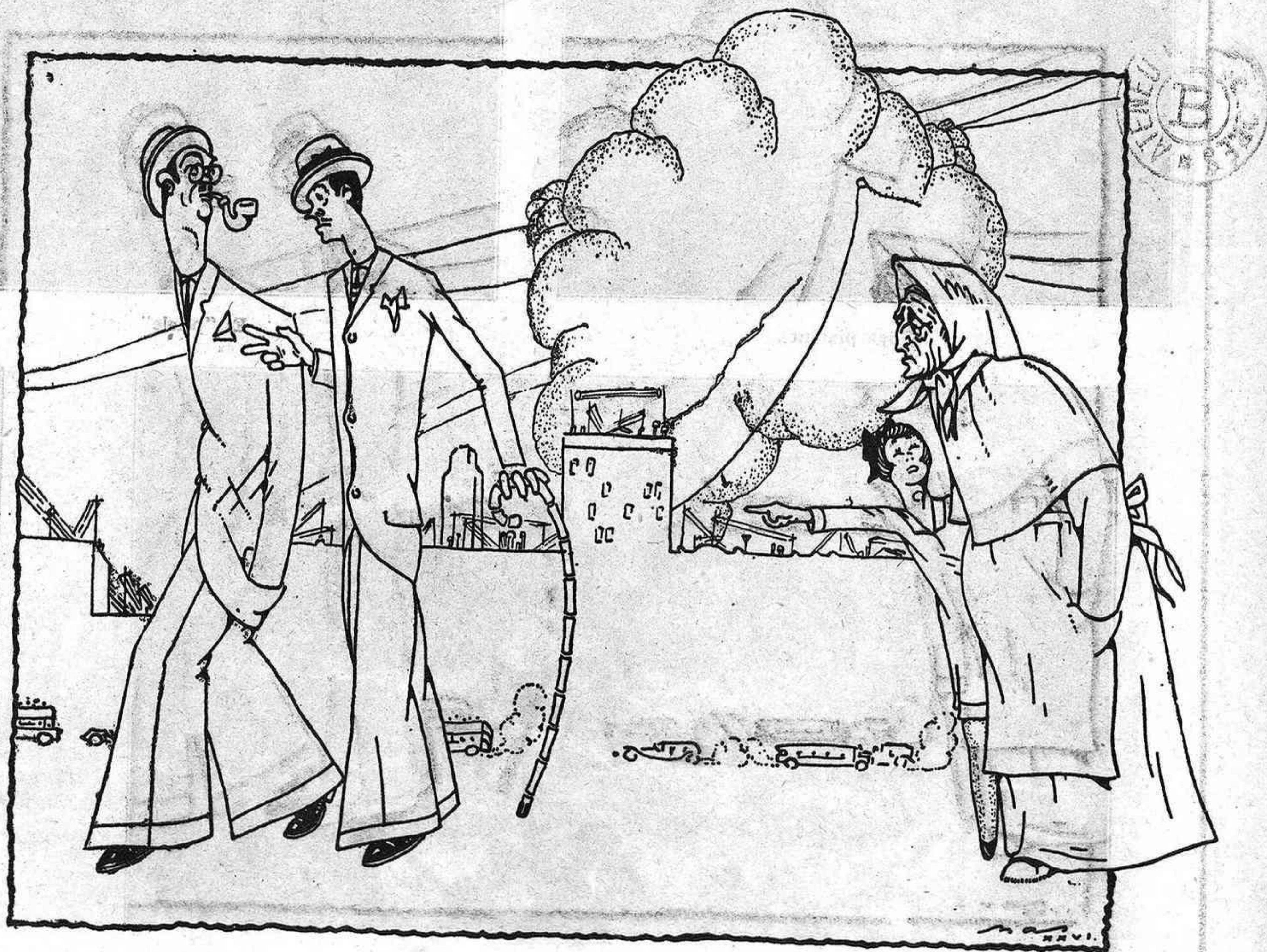
Companyia de Balls Vienesos

El dissabte passat va començar al Teatre del Liceu les seves funcions la companyia de balls del Teatre de l'Estat, de Viena. Nosaltres, que no rebem mots d'ordre de ningú, hem de dir que l'espectacle ens ha agradat.

En les sessions del dissabte i del dimarts ens han donat el "Carnaval", de Schumann; "La llegenda de Josep", de R. Strauss; "La princesa de Tagran", d'Oscar Strauss, i "Scherezade", de Rimsky-Korsakoff.

A Barcelona eren noves les dues obres dels Strauss. La d'Oscar Strauss ens va plaure del tot, és una obra lleugera, graciosa, treballada en un món de primera intenció, d'una bella i raonada ordenança; valsos, romances, marxes grotesques, un pols de sentiment i un altre pols de voluptuositat.

Una anècdota. En el programa era posada com a segona exhibició la "Josephs-Legende", però l'orde fou canviat i s'executà en el seu lloc "La princesa de Tagran". El públic, que no coneixia cap de les dues obres, aplaudí al començament la

FRUITA DEL TEMPS

—I per què en diuen "peras" d'aquests nois, àvia?
—Perquè n'haurien de dir carbasses.

CENTENARI DE GOYA

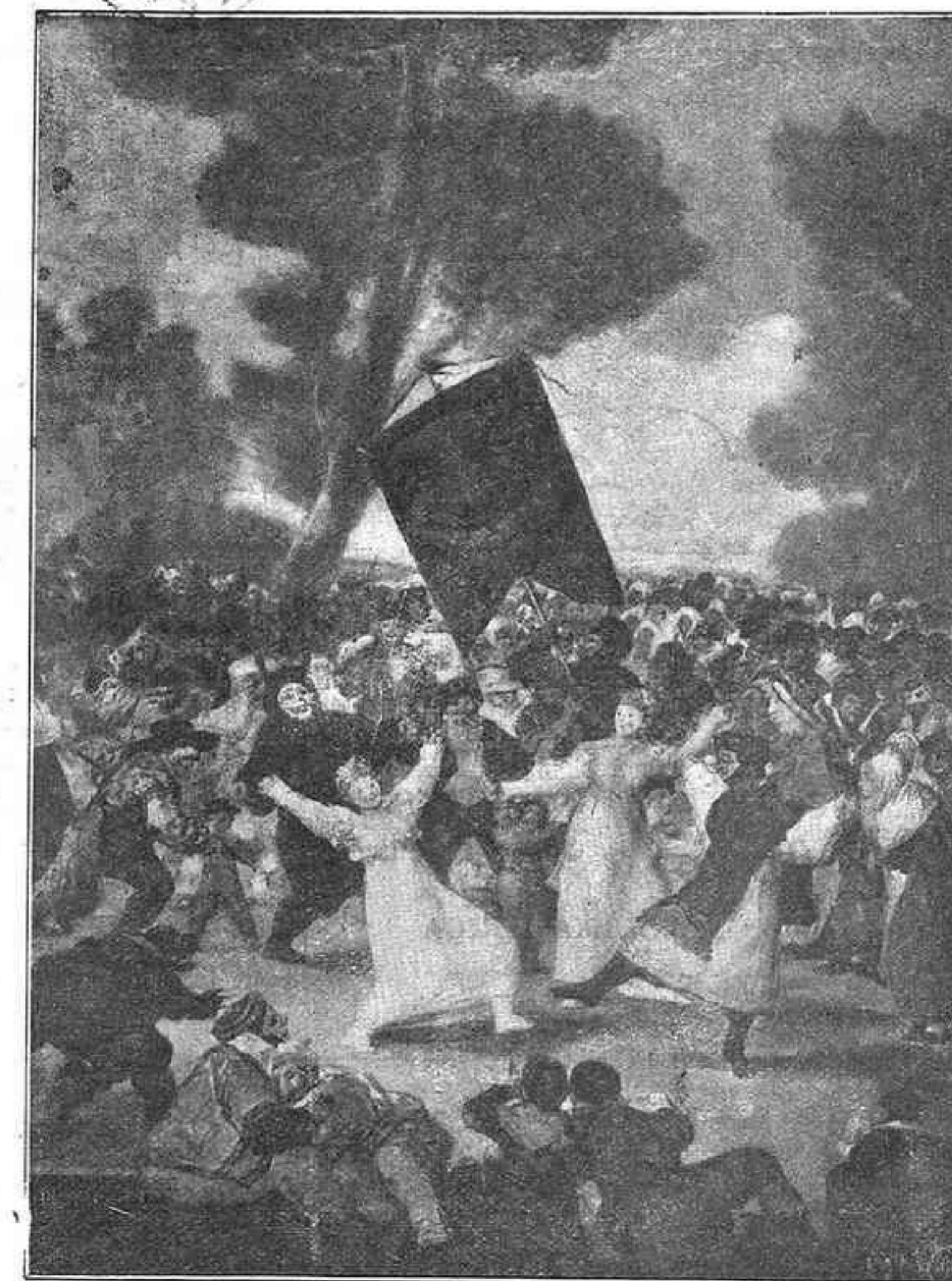
Goya pintant

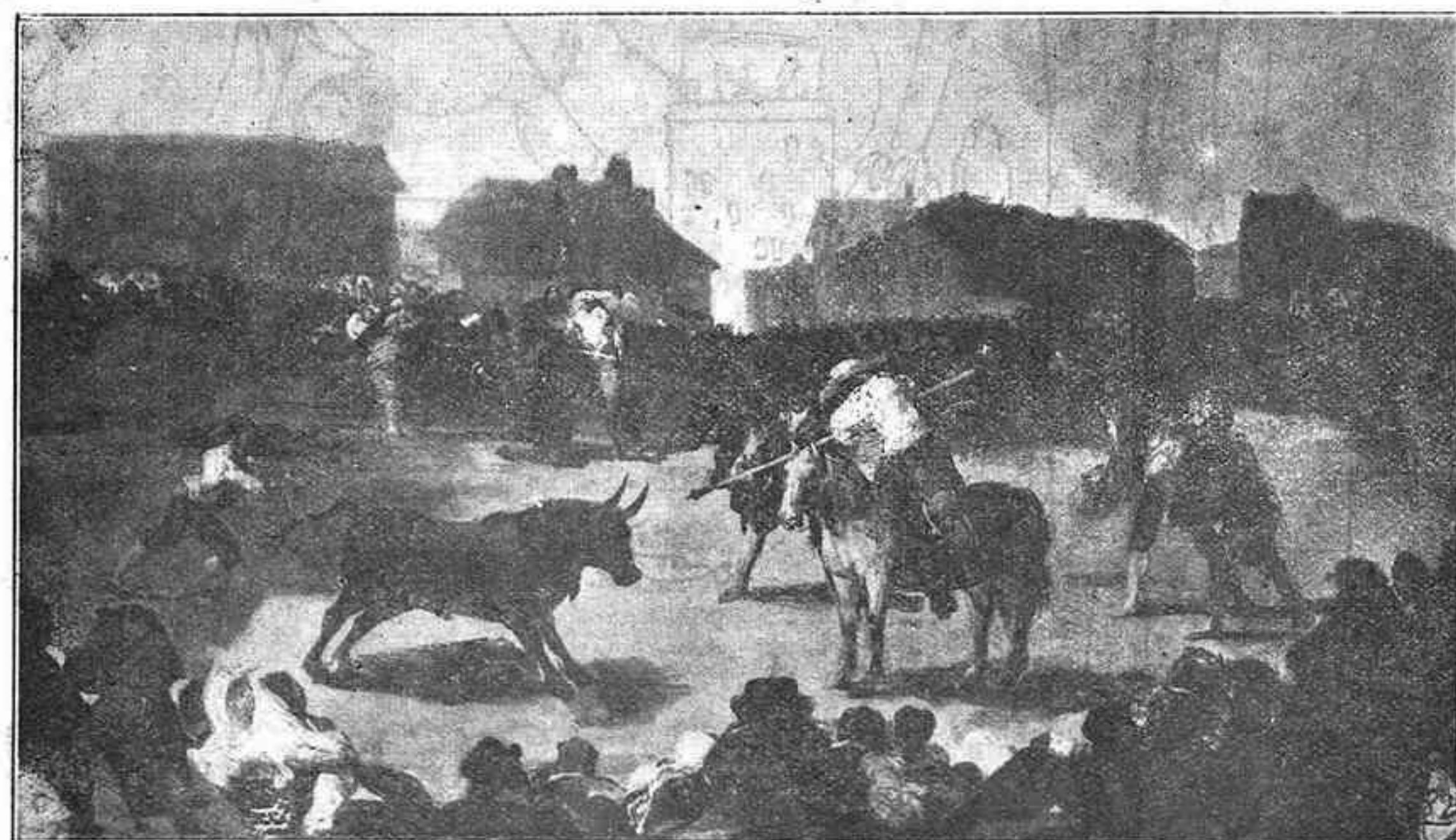
El "pelele"

La verema

L'enterrament de la sardina

Cursa de braus a la plaça d'un poble

Les xanques

El plats-i-olles

CLIMATERICA

—Sant Jordi. Sembla Nadal amb aquest fred!

marxa grotesca dels soldats de fusta, "perquè es creia que era de Ricard Strauss". Quan s'adonà que l'obra era de "l'altre Strauss" quedà tot escorregut i al final de l'obra no va aplaudir més que la "claque".

Es precis que el nostre públic es decideixi a valorar les coses segons el gust propi. Les obres són gracioses o no ho són, no perqu siguin de Ricard Strauss, sinó per elles mateixes. Nosaltres, que sota la capa del pseudònim no hem d'aparentar cap snobisme, direm clar i net que la segona nit la marxa dels soldats de fusta encara ens agradà més que la primera vegada. I és que "nosaltres no pretenem que els gats facin ous de gallina."

Contràriament, trobem que la música de "La llegenda de Josep" no afegirà res a la glòria de Ricard Strauss. La composició ens va semblar més sàvia que espontània. Ja sabem que pot haver-hi també saviesa en l'espontaneïtat. Però no trobem millor manera de dir que en aquesta obra el treball del savi, el propòsit purament cerebral d'escriure l'obra va procedir-ne el sentiment. Aquella música podia aplicar-se a la llegenda de Josep o al descobriment d'Amèrica. Sempre sona bé, però l'ànima de l'orient es distreu, es dispersa.

El "Carnaval" i "Scheherezade" ens foren presentats i executats amb bon gust i hem de dir que no enyorarem les versions que ens n'havia donat anteriorment. Anem a dir que les dues obres són del tot belles i que la seva interpretació coreogràfica troba l'ànim del públic dolçament preparat per a la música que un hom no es cansaria mai d'oïr.

Els vestits ens agradaren del tot, com a ben concebuts de color i de forma. Els de la llegenda de Josep donen la impressió d'una pintura de l'escola veneciana: els personatges hi són abillats amb els anacronismes que hauria comès de bona fe un Tiziano o un Veronès. "La princesa Tagran" dona lloc a la presentació d'uns patges, d'uns soldats com un ginjols.

Ja en parlarem més un altre dia. Sobretot de la Pichler, que

és un "amor" i de la Pfundmeyer. Si no us deixeu entabanar per aquesta gent que té una sola mesura per a totes les coses i ens voleu creure a nosaltres, aneu a veure la companyia dels balls vienesos i passareu una estona plaent i sense compromís.

CLAU DE SOL

NOVETATS

Joaquim Montero ha estrenat una nova comèdia, el passat dissabte a la tarda. No es podrà dir que Joaquim Montero sigui un home poc treballador.

La darrera obra—darrera per ara—de Joaquim Montero es titula "T'agrada la meva dona?", i és una comèdia de les dites d'"enredo". En la comèdia aquesta hi ha de tot, com a la vinya del Senyor: bo i no tan bo. Entre el bo cal comptar-hi més d'un acudit gracios i el tercer acte, construït i estructurat amb mà llesta.

Bé la interpretació.

Josefina Tàpies, la distingida actriu de fina sensibilitat, celebrà el seu benefici representant la nova comèdia de Pous i Pagès "Maria Lluïsa i els seus pretendents", i recitant poesies.

Per a demà, dissabte, hi ha anunciat el benefici de la primera actriu de caràcter Maria Morera.

ROMEA

Dimarts passat celebrà el seu benefici—estem en tanda de beneficis—l'estudiós Pius Daví. Per aquesta funció ha escollit dues obres mestres del nostre teatre: "Les garses", d'Ignasi Iglésies, i "A cà'l antiquari", de Santiago Rusiñol.

Segueix representant-se amb més èxit i més gent cada dia "L'hereu Riera", de Mora i Oliva.

ELDORADO

S'ha estrenat "Las adelfas", dels poetes Antoni i Manuel Machado. D'aquesta obra ens ha semblat molt bé el tercer acte, que és un acte de poetes veritables. En canvi, en el pri-

mer i el segon—per l'ambient, pels personatges i pel diàleg— el vers ens hi sobra, ens hi sona a inoportú.

En la interpretació, assenyalen, a més de la labor de la senyora Membrives, la de la senyoreta Sampedro, actriu de grans possibilitats i d'una distinció que no es veu cada dia als nostres escenaris.

APOL

S'ha estrenat, en aquest teatre, una "elevada creació del

Rafael Albareda Roca

escritor hispano-argentino Rafael Albareda Roca, autor de letra y música" Aquesta "elevada creació" es titula "La leyenda de la raza".

Nosaltres no recordem haver vist una cosa més absurda, més descabellada. No sabem si es tracta d'una sarsuela, d'una revista, d'un drama... Segurament no es tracta de res l'això.

En l'obra (?) hi ha "un tango baladí entre un moro pastor y una zagala cristiana." Hi han versos com aquests, que no hem pogut menys que publi-

car en gràcia al "regocijo" que els hi causarà als nostres llegidors:

Muy atrás los hallaremos
guiándonos el viejo Cronos
(alias Tiempo) quizá demos
con parejas de hombres monos.

No es ir de lo grave en pos
el sollo recio camino,
Jesús era todo un Dios
y montaba en un pollino.

Al senyor Albareda Roca li recomanem tranquil·litat, bons aliments... i que deixi la literatura.

BARCELONA

Els senyors Paso i Primelles—dos altres autors (?) madrilenys dels moltíssims que envaeixen els nostres escenaris— han estrenat en aquest teatre una ximpleria que es titula "Capicua".

Es llàstima que un actor de la intel·ligència d'Albert Romea perdi el temps d'una manera tan llàstima.

POLIORAMA

"El caballero Varona" de Jacint Grau, no és una obra lograda, no és una obra definitiva. Però és, sí, una obra molt digna, molt estimable. En moments com el present, de tan greu crisi per al teatre espanyol, cal tenir tot el respecte, i fins direm tot l'amor, per a obres de la dignitat, de la bellesa d'"El caballero Varona".

Han fet molt bé Ricard Baeza i Irena López d'Herèdia incorporant-la al seu repertori.

VICTORIA

"Las alondras" és una obra que fa passar entretingudament l'estona. El llibre, dels senyors Romero i Fernández Shaw—col·laboradors de Lope de Vega — és fàcil, agradós i sense pretensions.

La música és com tota la música del mestre Guerrero: un sorollet sense massa importància musical que ajuda la digestió.

La interpretació immillorable, com és costum en aquesta companyia que compta amb elements tan bons com Empar Saus, Pere Segura, Emili Vendrell, Frederic Caballé...

POMPEIA

Lluís M. Bransuela i Llorenç d'Otero, han estrenat amb força èxit la visió realista "Para toda la vida".

L'obra està força bé i escrita amb força pulcritud; però els autors sofriren una equivocació de cabdal importància en recloure l'argument de l'obra en un sol acte, quan en calien ben bé tres per a desenrotllar-lo amb tota plenitud.

La Companyia Olaramunt-Aldrià muntà l'obra amb tota cura, contribuint amb el seu art a què l'obra assolís tan bon èxit.

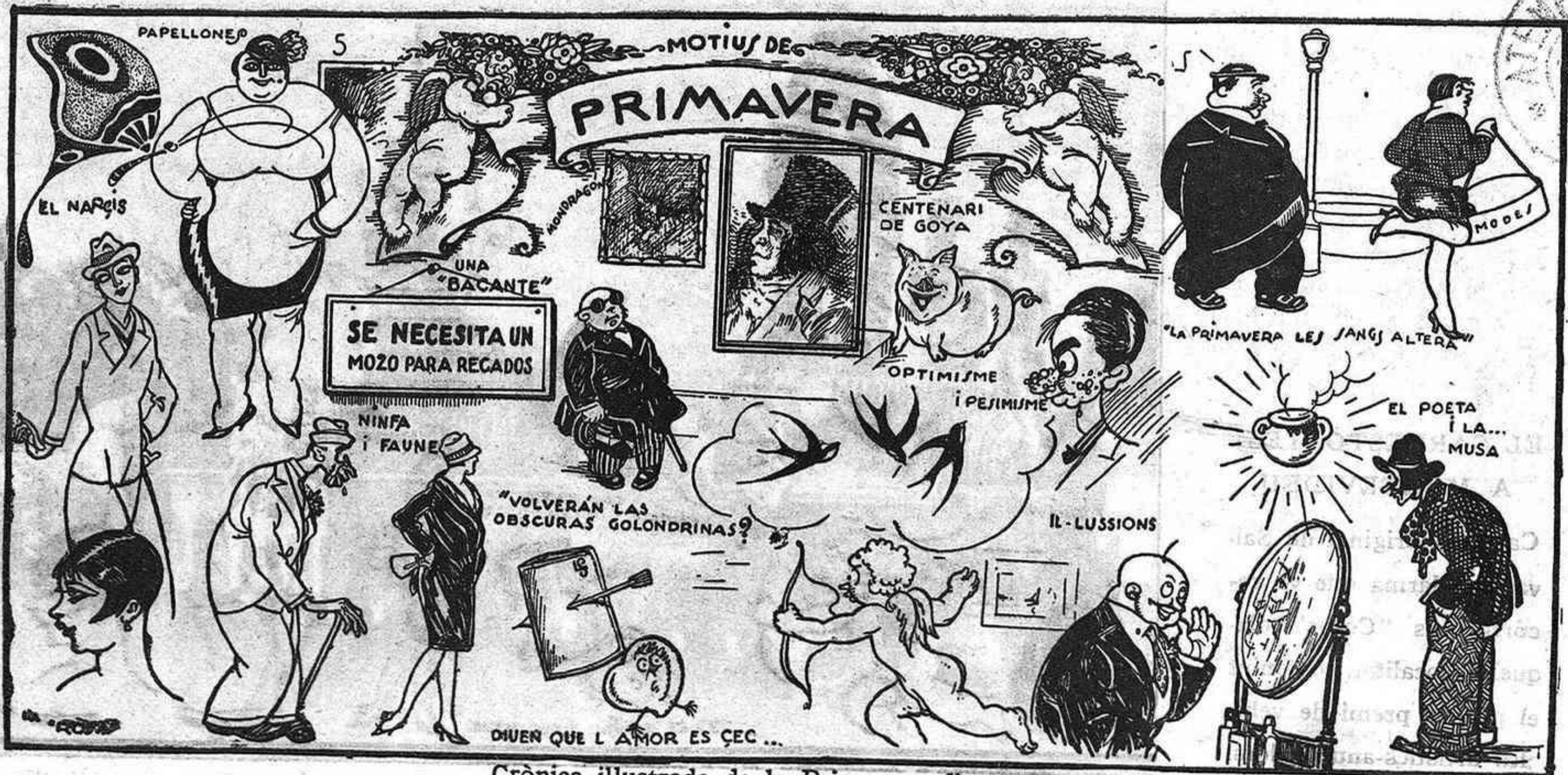
PER A ACABAR

Avui deu estrenar-se a Olympia la revista "Kosmòpolis", d'"Amichatis" i Castells. No som a temps de parlar-ne. Però tractant-se d'un autor com "Amichatis", suposem que assolirà un gran èxit.

Ho suposem i ho desitgem.

Maria Vila, en una recent intervist, ha manifestat que creu amb el teatre d'orientació.

Ens plau que així sigui. Ja és hora de què els nostres ac-

Crònica il·lustrada de la Primavera d'enguany

tors es preocupin per tot quant, en el teatre, signifiqui intel·ligència.

Lluís Capdevila donarà una obra nova a Novetats. Aquesta obra es titula "La mecanògrafa màrtir" i és una graciosa i fina caricatura.

BOB

S'està projectant un homenatge a Lluís Bello. Lluís Bello és, a més d'un gran escriptor, un gran liberal.

Nosaltres, amb tota la devoció que mereix l'obra de Lluís Bello, ens adherim a l'homenatge.

Felicitem el senyor Tomàs Mestre per les seves projectades reformes al Codi.

Quin home el senyor Mestre! No en corren d'homes així! Deixeu-nos entusiasmar una mica: Visca! Visca! Olé! Ara t'escolto!

El periodista Feliu Azzatti es troba bastant millorat de la delicada operació que sofrí dies enrera.

Ens alegra la nova.

En la nota de Kellogg es diu que el pacte contra la guerra podran subscriure'l totes les nacions, amb el qual s'aconseguiria el veritable front únic contra un possible Estat agressor.

Les nacions temen la paraula!

A París, en una manifestació comunista, en la que es pro-

testava de la política de Poincaré, foren ferits cinquanta policies.

A Roma, Mussolini ha clausurat el V. Congrés del Fred. Deu pensar Mussolini que amb ell ja hi ha prou frescor a Itàlia.

Com que no hi ha gaire feina, encara segueixen els diaris ocupant-se de l'afer de Glozel.

Que duri!

L'"Impero", de Roma, publica un article demanant que la policia sigui ampliada i que el feixisme accioni, per a prevenir els atemptats més enllà de la frontera.

"Un problema—diu—es presenta a la nostra consciència: el d'arribar fins als que ordenen els crims, els quals, més enllà de les fronteres, es creuen en seguretat. Els feixistes han d'identificar-los i castigar-los."

Això, aquest atropell en projecte, ens sembla un insult, un nou insult, a la dignitat de les nacions.

A Sant Antoni de la Florida, l'ermita de les belles pintures de Goya, celebraren una missa en sufragi de l'ànima del pintor immortal.

Hi assistiren, entre altres, Romanones, el bisbe de Madrid-Alcalà, el duc d'Alba, el pintor Moreno Carbonero i l'escultor Benlliure.

Quin "Capricho" hauria fet Goya amb aquesta concurrència!

Si anéssiu, més ben dit, no hi ameu, però si per una d'aquelles casualitats els passos us porten al Carrer Major de Gràcia, ja cal que us poseu al nas un aparell de combatre gasos asfixiants.

De set a nou del vespre veureu dit carrer ple de gom a gom de xamoses noieta i xicots, de "niñas-bien" i "pollos-pera", els uns "piropejant" i els altres "castigant" de valent. Tot fent goma no s'adonen que estan passant per damunt d'un veritable femer i diem això, perquè precisament és l'hora en

**EL CARNESTOLTES
A MONTEVIDEU**

Carrossa original de Salvador Alarma que va recórrer els "Cosos" d'aquella localitat, obtenint el primer premi de vehicles artístics-anunciadors.

ELS FORASTERS INGENUS

—Veieu? Aquell monument és el de Colom.

—El devien posar tan amunt segurament per a què no se l'emportessin els lladres.

què els escombriaires recullen les escombraries i per a fer "aquesta operació" omplen les voreres de brossa i cabassos que desprenen una forta pudor que hom s'hi asfíxia o intoxica. Però ells no veuen ni senten res, atabalats amb la fallera de veure quina és la xicota més formosa i poder-li dir el "piropo" més ximple; tant se'ls en dóna trepitjar porqueries com respirar aquella mena de fragància corrompuda.

Què se'ls en dóna a ells això, si només la satisfacció de fer goma els recompensa el sacrifici de barrejar-se amb les escombraries?...

»

En entrar L'ESQUELLA en màquina, ens arriba la trista nova de la mort de l'illustre i vell escriptor Conrat Roure.

La setmana que ve ens ocuparem com es mereix de tan alta personalitat de la nostra terra.

Rebi la seva família el més sentit condol de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Grant: Amb "bribonas" o "amb nas de barraca" no es pot fer música dels tals capells.—V. C.: Publicarem quan ens sigui possible l'"Estanquereta". Els altres són més propis dels Jocs Florals que de L'ESQUELLA.—J. C. i R.: En el cas del vostre tango hi trobem més incís que encís.—T. G.: Es pu-

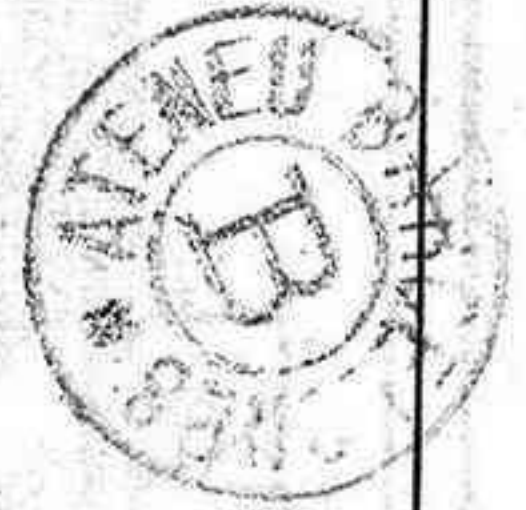
blicarà dintre de poc.—M.: El seu treball està bastant bé, però és desfoeat i impropri per ací. Calen versos barrilaires.—J. D.: Es veu traça i facilitat en el vostre treball; avui, no us podem complaure. Seguiu enviant que probablement us publicarem quelcom.—E. P.: Ho publicarem a la primera avinentesa.—J. A.: Procurarem aprofitar-lo.—A. C.: Es un xic "aspre" i no té el to adequat. Cal anar més a l'entranya dels assumptes, enfondint més.—P.: Els vostres versos no estan malament, però són massa quilomètrics.—J. R.: Si queda espai procurarem encabir-ho a la primera avinentesa.—E. R.: Els vostres versos són impropis del nostre setmanari. Estan bé, però el tema és molt gastat. Particularment, no tenim temps de contestar els nostres col·laboradors. El segell el passem a l'administració per si voleu recollir-lo.—J. M. M. R.: Perdó; però la Primavera ens ha emplenat ja de versos del mateix tarannà.—U. de C.: Els originals no poden anar escrits més que d'una cara.—J. M.: Grolleries, no!—C. F.: Molt bé! Però comprendreu que els nostres escrits no poden portar coturns i penatxo. Un setmanari com L'ESQUELLA no pot publicar més que coses de forma lleugera; però atabalaments, no.—J. C. C.: Us felicitem per la vostra conversió. Aquesta vegada no us podem complaure, però estem convençuts que si insistiu acabareu per fer-ho molt bé.

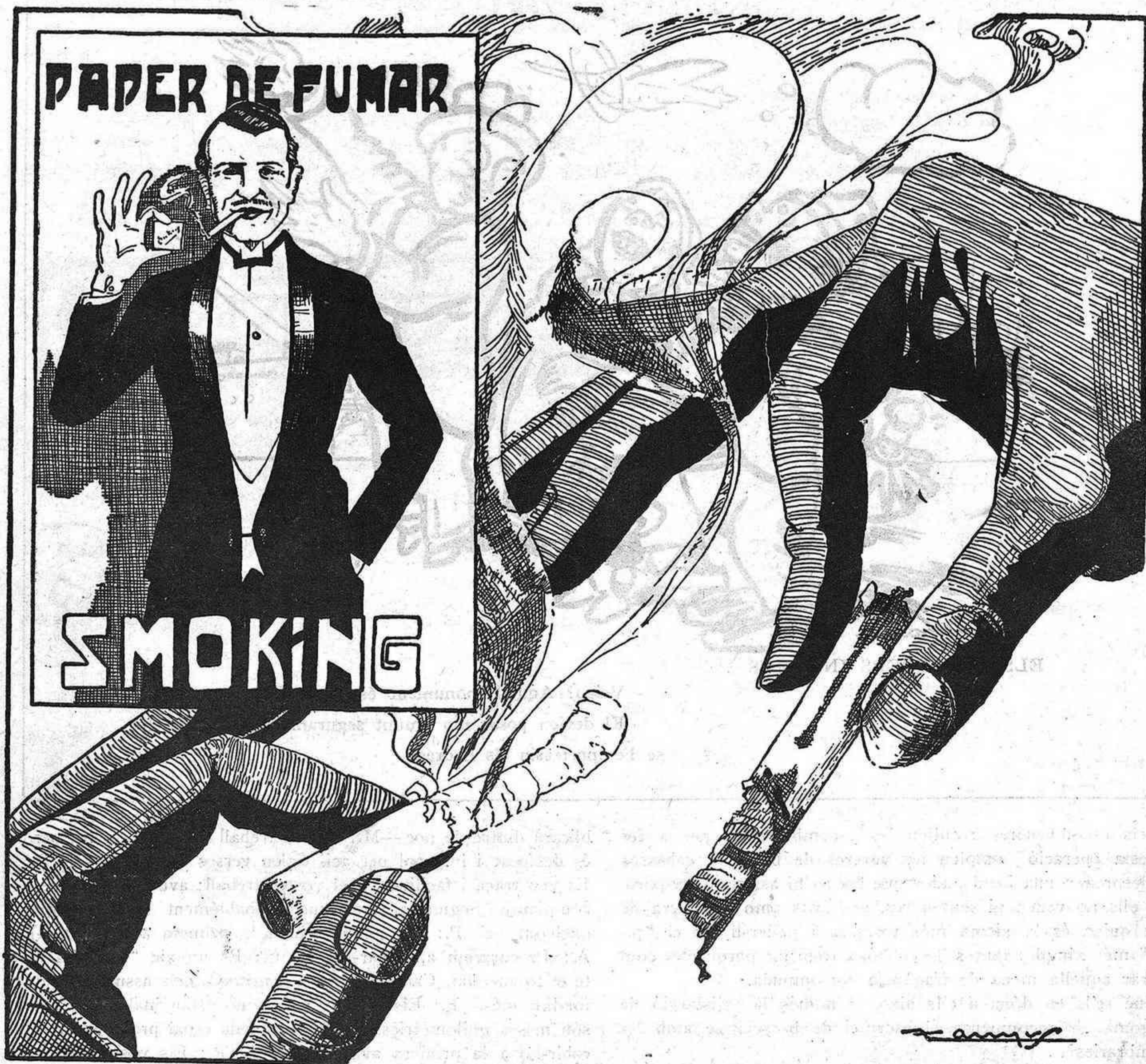
PER LA LLIBRERIA, RAMBLA DEL CENTRE, 20,

MANCA UN APRENT QUE SAPIGA LLEGIR

I ESCRIURE

Impremta L'Esquella i La Campana : Olm, 8, Barcelona

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

Obres completes

JACINT VERDAGUER

VOLUM I

L'Atlàntida

POEMA
EDICIO DEFINITIVA

Preu: 4 pessetes

Relligada: pessetes 6

PERE COROMINES

La vida austera

EDICIO POPULAR

Preu: 2 pessetes

Poesies festives i satíriques de

VICENS GARCIA

(Rector de Vallfogona)

Preu: Ptes. 2'50

PERE COROMINES

Cartes
d'un visionari

PERE COROMINES

Putxinel·lis

TEATRE

Preu: 4 Ptes.

JEPH DE JESPUS

La Barricada

VERSOS

Pessetes 0'50

Poesies serioses de

VICENS GARCIA

(Rector de Vallfogona)

Pessetes 1

DOMENEC DE BELLMUNT

Del Paral·lel
a Montmartre

Pessetes 3'50

J. Vallés i Pujals

Elogi de Catalunya

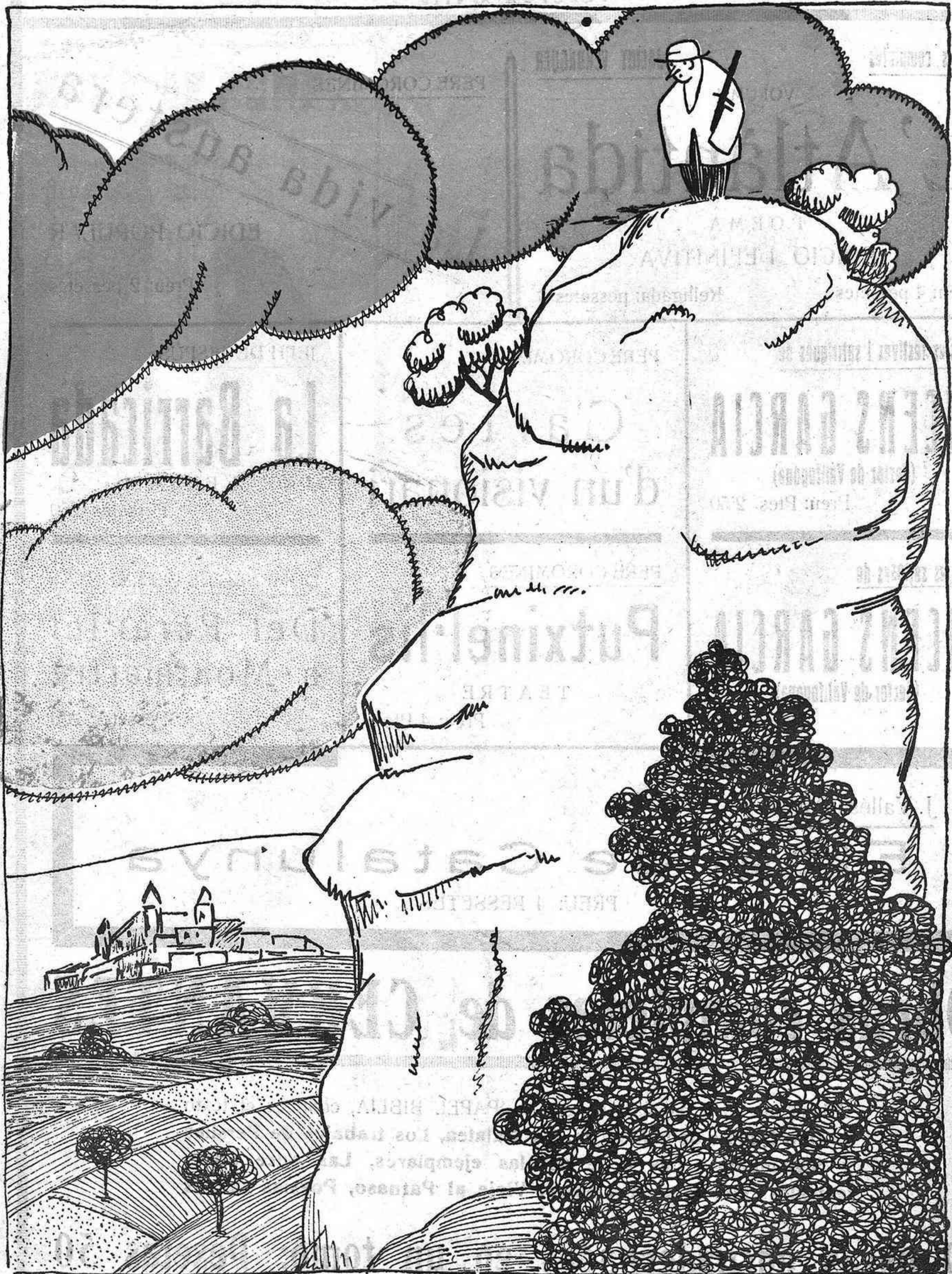
PREU: 4 PESSETES

Obras completas de CERVANTES

Volumen de 2130 páginas, impreso en PAPEL BIBLIA, contiene el texto de **Don Quijote de la Mancha**, **La Galatea**, **Los trabajos de Persiles y Sigismunda**, **Las doce novelas ejemplares**, **Las once obras teatrales**. Los once entremeses, **Viaje al Parnaso**, **Poesías sueltas**

39 obras encuadernadas en un tomo: Pesetas 50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fianca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaixes.

ELS AMANTS DE LA NATURA

—Quina contrarietat! Pujo aquí dalt per contemplar el paisatge, i té, ara resulta que el paisatge és a baix!